

عنوان نشست تخصصی: تعاملات منطقه ای و بین المللی در حکمرانی استانی

رئیس نشست: دکتر مهدی هدایتی شهیدانی

دبیر نشست: دکتر روح اله اوجی

شرح نشست:

پنل تخصصی تعاملات منطقه ای و بین المللی در حکمرانی استانی با هدف شناسایی و همچنین هم‌اندیشی در خصوص نحوه بهره‌مندی از ظرفیت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در دو نوبت صبح و بعد از ظهر روز چهارشنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۲ در سالن شورای حوزه ریاست دانشگاه برگزار شد. این نشست با ریاست آقای دکتر مهدی هدایتی شهیدانی (مدیر همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه و عضو هیات علمی گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل) و حضور ۱۷ نفر از متخصصان و صاحب‌نظران روابط بین‌الملل تشکیل شد.

نشست مذکور با معرفی اعضای شرکت کننده و همچنین ارائه مطالبی در خصوص ظرفیت‌ها، چالش‌ها، اهداف و انتظارات از طرف رئیس پنل (دکتر هدایتی) شروع شد. وی اهداف این نشست را به شرح زیر اعلام کرده و ابراز امیدواری کرد که این با برزاری این نشست‌ها بتوان گام موثری در راستای تحقق حکمرانی استانی برداشت.

- بررسی الگوهای تحقق عملی و کارآمد رویکردهای تحولی در اصلاح نظام حکمرانی مبتنی بر چهار اصل کارآمدسازی، شفاف‌سازی، هوشمندسازی و مردمی‌سازی اداره امور کشور بر تمرکز بر موضوعات بین‌المللی و منطقه‌ای مرتبط با استان گیلان
- استفاده حداکثری از ظرفیت نخبگان دانشگاهی و تجربه کلیه صاحب‌نظران، اندیشمندان و محققان کشور برای مسئله‌شناسی، معرفی الگوهای عملیاتی و پیش‌ران در فرآیندهای تصمیم‌سازی مرتبط با دیپلماسی همسایگی به ویژه در حوزه پیرامونی استان گیلان
- انعکاس ظرفیت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی استان گیلان جهت تعمیق اصول حکمرانی استانی شناسایی، انعکاس و بررسی نیازها و اولویت‌های فضای منطقه‌ای در حوزه‌های مختلف در راستای سیاست همسایگی دولت سیزدهم

در ادامه، آقای دکتر احمد جانسیز (عضو هیات علمی گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل) سخنان خود را درباره ارتباطات جدید جمهوری اسلامی در اوراسیا ارائه نموده و عنوان کرد که بایستی استان گیلان در این اوراسیا گرایی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار باشد. وی همچنین بیان

داشت که برخلاف رژیم‌های مختلف حاکم بر جهان که عمدتاً به دنبال تولید مادی بوده‌اند، ما به دنبال انسانی کیفی هستیم. این امر در کنار تقویت بخش مادی می‌تواند حرف جدیدی در دنیا باشد. به نحوی که تعمیق کیفیت در کنار ارتقاء کمیت باعث افزایش اثرگذاری بر روی کشورهای منطقه و جهان خواهد بود. یکی از امتیازات استان گیلان، بهره‌مندی از محیط زیست مناسب برای ارتقاء بخش گردشگری است که لازم است با حمایت بخش دولتی تقویت گردد. یکی از گام‌های مهمی که دانشگاه گیلان می‌تواند در این عرصه بردارد، معرفی خود بعنوان یک دانشگاه ممتاز در منطقه و در تراز بین‌المللی است. این دانشگاه بایستی نظارت مناسبی بر پذیرش دانشجویان بین‌المللی و همچنین فارغ‌التحصیلان بعنوان اشاعه‌دهندگان فرهنگ ایرانی-اسلامی داشته باشد. همچنین امکان افتتاح بزرگترین کتابخانه مربوط به اوراسیا در استان گیلان و تقویت رسانه برون‌مرزی با هدف جذب مخاطبان بین‌المللی برای ساختن انسان‌های مفید، موثر و دارای عمق معنوی با ارائه برنامه‌های چندزبانه از دیگر پیشنهادات ایشان بود.

تلاش برای انجام اقدامات کاربردی از طریق بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود، نظیر فعال نمودن بخش خصوصی در صنایع کشاورزی استان و بطور کلی بازنگرایی در زمینه نحوه تعامل با بخش خصوصی از پیشنهادات آقای دکتر سیدحسین پیمان (عضو هیات علمی گروه بیوسیستم) در این نشست بود. وی با اشاره به این نکته که متأسفانه در استان گیلان همگرایی کافی بین دستگاه‌های اجرایی وجود ندارد، بیان داشت که امکان بهره‌برداری مطلوب از ظرفیت‌های استان فراهم نیست. در این زمینه، دانشگاه می‌تواند با برگزاری نشست‌ها و دیگر برنامه‌های کاربردی، ارتباط بین‌بخشی را در دستگاه‌های دولتی تقویت نماید. یکی از مهمترین اقداماتی که می‌توان جهت بهره‌مندی از تعاملات منطقه‌ای انجام داد، ایجاد صنایع تبدیلی غلات در بندر انزلی و توسعه صادرات است.

آقای دکتر محمدرضا باغبان زاده (معاون دانشجویی دانشگاه)، به اهمیت نقش دانشگاه در مقوله انسان‌سازی و میزان بهره‌مندی از تعاملات منطقه‌ای اشاره نموده و اذعان داشت که لازم است وضع موجود به نحو مقتضی آسیب‌شناسی و نقادی شود.

ضرورت بهره‌برداری از فرصت‌های بوجود آمده ناشی از تغییر نظام‌های سیاسی و یا رویدادهای بین‌المللی، از جمله موارد حائز اهمیت در سخنان آقای دکتر سجاد بهرامی‌مقدم (عضو هیات علمی گروه علوم سایی و روابط بین‌الملل) بود. از جمله فرصت‌ها و چالش‌های اخیر می‌توان به وقوع جنگ اوکراین، درگیری ارمنستان و آذربایجان اشاره نمود که لازم است دانشگاه گیلان بعنوان بخشی از کشور دارای حساسیت بیشتری در مواجهه با همسایگان شمالی باشد.

آقای دکتر عمران علیزاده (عضو هیات علمی دانشگاه آزاد رشت)، در خصوص ضرورت تغییر حکمرانی در نظام و همچنین بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود در استان گیلان صحبت کرد. ایشان در مورد اصلاح شیوه حکمرانی در نظام جمهوری اسلامی بیان داشت که به منظور از بین بردن فاصله بین دولت و ملت نیاز به تغییر اولویت‌هاست که مورد پذیرش دولتمردان است. وی در مورد فرصت‌های پیش‌روی استان گیلان در نگاه جدید به شرق (شرق‌ترتیمند) در وزارت خارجه اذعان داشت که این استان به تبع سه ویژگی متمایز خود (یعنی: همسایگی، پل ارتباطی بین شیعیان جمهوری آذربایجان و مجاورت با نگاه به شرق در نزدیکی روسیه) دارای مرکزیت و همچنین نیازمند توجه ویژه است. دکتر علیزاده با اشاره به ظرفیت‌ها و چالش‌های موجود در استان اشاره داشت که مواردی نظیر احیای سایت نفتی میرزا کوچک‌خان علاوه بر ایفای نقش بین‌المللی، با ایجاد زمینه اشتغال می‌تواند نگاه به استان را در بین مسئولین کشوری تغییر دهد. همچنین در مورد افزایش مهاجرت (درون‌سرزمینی و مهاجران غیرقانونی افغانی) به استان و امکان ایجاد تنش قومیتی در صورت ادامه روند و عدم وجود قوانین مهاجرتی بازدارنده نکاتی را ارائه نمود.

فشار در راستای ناکارآمد نمودن حاکمیت با استفاده از تحریم‌ها و تبعات فرهنگی آن در اقتصاد بین‌الملل از موارد اشاره شده در صحبت‌های آقای دکتر سیدرضا میرعسکری (معاون اداری مالی و منابع انسانی دانشگاه) بود. وی در بخشی از سخنان خود بیان داشت که وجود قوانین دست و پا گیر زمینه کسب و کار و همچنین صادرات و واردات باعث شده که ایران در حوزه‌های مذکور به ترتیب رتبه‌های ۱۲۷ و ۱۲۳ را در بین ۱۹۰ کشور جهان کسب کند. دکتر میرعسکری گفت: گیلان به واسطه دارا بودن مرز آبی و خاکی، از ظرفیت مناسبی جهت رفع موانع سخت و نرم برخوردار است. از جمله این ظرفیت‌ها می‌توان به وجود بنادر، زمینه گردشگری، کنسولگری روسیه در رشت و امکان برون‌سپاری فعالیت‌های بین‌المللی است. ایجاد مرکز مالی بین‌المللی برای حوزه اوراسیا و قفقاز در منطقه آزاد انزلی و همچنین تشکیل اتاق فکر برای وزارت خارجه در دانشگاه گیلان از پیشنهادات وی در این جلسه بود.

آقای دکتر ارسلان دمیرچی (رئیس دانشکده تربیت‌بدنی) در این نشست به اهمیت تعاملات بین‌المللی و منطقه‌ای در حکمرانی استانی پرداخت. ایشان اصل شفاف‌سازی اطلاعات، جهت همراه کردن مردم با مسئولین را حائز اهمیت عنوان کرده و ریل‌گذاری برای اهداف

مختلف را از ملزومات اصلی بین‌المللی سازی برشمرد. وی افزود: در این زمینه، آمایش استانی رشته‌های تحصیلی از جمله مواردی است که بایستی هدفمندانه دنبال شود؛ بعنوان مثال، علیرغم مطرح شدن شروع بین‌المللی سازی از غرب استان، داوطلبان زبان خارجه این بخش به شدت پایین است؛ همچنین در برنامه‌های تبادل دانشجو با روسیه مشاهده می‌شود که اغلب دانشجویان مبادله‌ای روسیه از مسئولین شاغل در ادارات آنها هستند، درحالیکه علاوه بر عدم برنامه‌ریزی مناسب برای دانشجویان اعزامی از ایران، آمار دقیقی از فعالیت آنها پس از برگشت نیز وجود ندارد. وی همچنین اشاره داشت که مواردی نظیر کوری‌دور شمال به جنوب به دلیل عدم ریل‌گذاری مناسب در حد حرف باقی‌مانده و استان گیلان هنوز آمادگی لازم برای بین‌المللی شدن را ندارد. از این رو علاوه بر ضرورت ایجاد زیرساخت‌های فیزیکی، نیاز به تمرکز مسئولین وزارت خارجه برای آموزش مسئولین استانی جهت آمادگی برای تعاملات بیشتر در سطح بین‌المللی است. دکتر دمیرچی، ضرورت وجود دبیرخانه حکمرانی استانی جهت پیگیری و هم‌افزایی تعاملات بین‌المللی را در مدیریت همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه را مورد تاکید قرار داد.

اشاره به مشکلاتی قانونی نظیر قانون یکپارچه‌سازی اراضی و قوانین دست و پاگیر در حوزه بومگردی به عنوان مشکلات خاص استان گیلان بعنوان نمونه‌های تجربی در صحبت‌های آقای دکتر اسماعیل آقائی‌زاده (عضو هیات علمی گروه جغرافیا) عنوان شد. ایشان همچنین به ضرورت بهره‌مندی از ظرفیت اعضای هیات علمی دانشگاه گیلان و ارتقاء کیفی وبسایت دانشگاه اشاره نمود.

آقای دکتر محدرضا محمدی مظفر (سرپرست دانشجویان بین‌الملل) در این نشست ضمن اشاره به اهداف و پیامدهای مثبت جذب دانشجوی بین‌المللی، برخی ظرفیت‌ها و چالش‌های موجود در استان را مورد بحث و بررسی قرار داد. وی همچنین به تشریح پاره‌ای از اقدامات موثر در این زمینه از قبیل بهره‌گیری از ظرفیت‌های مراکز فرهنگی و هنری استان گیلان؛ طبقه‌بندی مستندات مرتبط با مجموعه فعالیت‌ها و پتانسیل‌های جذاب استان؛ برگزاری جلسات با مدیران و تصمیم‌سازان استان جهت توجیه و آشنایی بیشتر با نکات مثبت، مزایا، معایب و سایر بازخوردهای مرتبط با حضور و تعامل دانشجویان بین‌الملل دانشگاه؛ تسهیل فرایندهای اداری جهت بررسی، صدور و تمدید اوراق از طریق نهادهای امنیتی مرتبط در استان؛ پیگیری امور رفاهی دانشجویان؛ رایزنی با بنیادها و مراکز خیرین به منظور ارتقاء زیرساخت‌های رفاهی؛ فرهنگ‌سازی در زمینه ارتقاء نحوه تعامل با اتباع در ادارات و نهادهای مرتبط استانی پرداخت.

آقای دکتر روح‌اله اوجی (معاون مدیر همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه و دبیر نشست) ضمن اشاره به فرصت ایجاد شده برای تمرین تصمیم‌گیری از پایین به بالا بر اساس نشست‌های اندیشه‌ورز، از حضور اساتید و اندیشمندان در این نشست قدردانی نمود. ایشان خاطر نشان کرد که به منظور تلفیق دیدگاه‌های نظری با نیازهای عملی دستگاه‌های اجرایی، جلسات این پنل به نحوی برنامه‌ریزی شده بود که اساتید دانشگاه و مدیران تصمیم‌ساز بخش‌های اجرایی فعال در حوزه بین‌الملل استان به بحث و تبادل نظر بپردازند. وی با تاکید بر ضرورت استفاده از خرد جمعی در تعاملات منطقه‌ای و بین‌المللی در حکمرانی استانی گفت: تلاش خواهد شد از پیشنهادات اساتید در پیشبرد اهداف تعیین شده به نحو مطلوب استفاده شود.

در پایان نشست، آقای دکتر هدایتی ضمن اشاره به تاثیرگذاری این گونه نشست‌ها گفت: اگرچه امکان تبادل نظر بین بخش‌های اجرایی و اساتید به دلیل حضور کم‌رنگ مدیران دعوت شده محقق نشد، ولی زمینه مناسبی برای نشست‌های بعدی فراهم گردید. لذا مدیریت همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه تلاش خواهد کرد ضمن ایجاد اتاق فکر همکاری‌های بین‌المللی، این جلسات را برای تقویت تعاملات منطقه‌ای و بین‌المللی در استان پیگیری نماید.